

OLIMPIADA DE CHIMIE
etapa județeană/municipiului București
20 martie 2022
Clasa a IX-a

- Pentru rezolvarea cerințelor veți utiliza Tabelul periodic, care se găsește la sfârșitul variantei de subiecte.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. Tétel (20 pont)

A.....5 pont

- a. Rangsorold az ionokat sugaruk csökkenő sorrendjébe: Cl^- , Ca^{+2} , S^{-2} , Mg^{+2} , Se^{-2} , K^{+1} !
- b. Jegyezd le az a pontban levő ionok közül azokat, amelyek izoelektronosak az argon atommal!

B.....10 pont

Válaszd ki a következő kémiai fajták közül, CO_2 , SO_2 , H_2S , CO , CCl_4 , NO , NH_3 , BF_3 , N_2O , NH_4^+ , HF , CS_2 , CH_3OH , P_4 , azokat, amelyek:

- csak szigma kovalens kötések tartalmazzák;
- apoláris molekulák;
- molekulája lineáris geometriájú;
- molekuláik hidrogénkötésekkel tudnak csoportosulni.

C ..... 5 pont

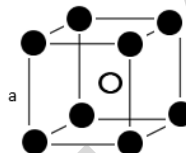
A kálium-alumínium-timsó vegyi képlete $\text{KAl}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$. A telített timsóoldat tömegszázalékos koncentrációja 3,1%-os 0°C -on és 5,7%-os 20°C -on a vízmentes sóhoz viszonyítva. Számítsd ki a kálium-alumínium-timsó tömegét, amelyet fel kell oldani 40 g, 0°C -on telített oldatban ahhoz, hogy telített oldatot kapjanak 20°C -on a vízmentes sóhoz viszonyítva!

II. Tétel (25 pont)

A.....5 pont

A cézium-klorid tércentrált köbös rácsban kristályosodik, amely elemi cellája az ábrán látható.

○ = Cs^+ ● = Cl^- ; a = a kocka oldaléle

- Jegyezd le a Cl^- ion esetén a koordinációs számot!
- Számítsd ki a Cs^+ és a Cl^- ionok közötti távolságot a kocka oldalélének függvényében!
- Számítsd ki egy elemi cellában a Cs^+ és a Cl^- ionok számát!

B. ....20 pont

Adott az alábbi reakciósor:

- $\text{a} + \text{O}_2 \rightarrow \text{c}_1$
- $\text{a} + \text{O}_2 \rightarrow \text{c}_2$
- $\text{c}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{d} + \text{H}_2\text{O}_2 + \text{O}_2\uparrow$
- $\text{c}_1 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{d} + \text{H}_2\text{O}_2$
- $\text{d} + \text{AlCl}_3 \rightarrow \text{e} + \text{f}$
- $\text{d} + \text{e} \rightarrow \text{g}$
- $\text{f} + \text{h} \rightarrow \text{i} + \text{j}\downarrow$
- $\text{i} \xrightarrow{t^\circ\text{C}} \text{k} + \text{O}_2\uparrow$

a) Azonosítsd a reakciósorban betűkkel jelölt anyagokat, tudva azt, hogy:

- 19,5 g **a** alkálifém reagál oxigénnel: melegen egy 29,1 g tömegű, **c**₁ és **c**₂ oxidokból álló keveréket képez 2 : 1 molarányban; a **c**₁ oxidban az atomarány Me : O = 1 : 1, a **c**₂ oxidban az atomarány Me : O = 1 : 2.

- **h** – a sósav és a kloridok azonosítására használt reagens.

b) Írd le a kémiai reakciók egyenleteit!

III. Tétel (20 pont)

A.....15 pont

Egy **CO**-ból, **H₂**-ből és **Ar**-ből álló keverék 20% (tömegszázalék) **CO**-t tartalmaz és az átlagos moláris tömege 2,977 g/mol.

a) Határozd meg a keverék mólszázalékos összetételét!

b) Számítsd ki 40 g keverék égetéséhez szükséges levegő térfogatát (n.k.)!

c) Határozd meg 40 g keverék elégetésekor keletkezett gázkeverék átlagos moláris tömegét, tudva azt, hogy a víz kondenzálódik!

B.....5 pont

200 g óleummintát 2,087 L, 2 M koncentrációjú, 1,083 g/mL sűrűségű nátrium-hidroxid oldattal teljesen semlegesítenek, semleges só keletkezik. Számítsd ki a kezdeti óleummintához adandó víz tömegét, hogy 90% százalékos koncentrációjú kénsavoldatot kapjanak!

IV. Tétel 35 pont

A.....15 pont

Egy jóddal alkotott klórvegyület molekulaképlete **ICl_a**, ebből egy mólt kálium-jodiddal kezelnek fölöslegben. A reakció során keletkezett jódot 2 L, 2 M koncentrációjú nátrium-tioszulfát oldattal titrálják. Határozd meg a **ICl_a** vegyület molekulaképletét!

B.....20 pont

Az **E** kémiai elem izoelektronos a klór oxosavjával, amely 67,61 % Cl-t tartalmaz, az elem **X** oxidot képez, amelyben 27,586% O van. Egy 145 g tömegű **X** oxid minta tisztasága 64%, ezt sósavoldatot tartalmazó edénybe teszik (a szennyeződések inerte kémiai szempontból). A keletkezett oldatot szűrik és sztöchiometrikus mennyiségű klórvízzel kezelik. Utána 1472 g, 2% koncentrációjú kálium-hexaciano-ferrát(II) oldatot adagolnak.

a) Határozd meg számítások alapján a klór oxosavjának, az **X** oxidnak és az **E** elemnek a vegyi képleteit!

b) Írd le az **E** elem atomjának elektronkonfigurációját!

c) Ábrázold a klór oxosavjának szerkezetét és add meg a molekulában levő kémiai kötések típusát!

d) Írd le a játszódó kémiai reakciók egyenleteit!

e) Határozd meg a fölöslegben levő anyagot és annak mennyiségét!

- egyetemes gázállandó: $R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$

- Avogadro-szám: $N = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

- moláris térfogat = $22,4 \text{ L} \cdot \text{mol}^{-1}$ (n.k.)

Subiecte elaborate, selectate și prelucrate de:

Mariana Dejanu Școala Gimnazială "Mihai Eminescu" Pitești

Dorina Fântână Colegiul Național Militar "Ștefan cel Mare" C-lung Moldovenesc

Lavinia Mureșan - Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu” Cluj-Napoca

Anca Niculae - Colegiul Național "Preparandia - Dimitrie Țichindeal" Arad

pag. 3 din 3